

SZÓSZÉK - ÚRASZTALA

KOVÁCS ISTVÁN

PÜNKÖSDI FÁKLYAGYÚJTÁS

ApCsel 2,12-17

Mindig jóleső - valóságos ünnepi - érzés lelkes emberekkel találkozni. A lelkesedés lángja viszi, lendíti előre az emberiséget a fejlődés, a tökéletesedés útján. Ahol épp csak pislákol vagy kialszik a lelkesedés tüze, ott mindig megtorpan és szárnyszegetten hull porba az élet.

Ha pünkösdi ünnepén megkérdezzük, mi volt az első tanítványok páratlan pünkösdi sikerének - ezres tömegeket magával ragadó hatásának - titka, a felhozható okok és magyarázatok tömkelegéből tűzoszlopként emelkedik ki a lelkesedés. Ezzel diadalmaskodtak az apostolok egy olyan világ felett, amely nem tudott lelkesedni.

Az is nyilvánvaló, hogy - mint minden tűz - a lelkesedés tüze is ápolást igényel. "Ha a fa elfogy, kialszik a tűz" - olvassuk a Példabeszédek könyvében (26,20). Ezért is oly megható olyan idős emberekkel találkozni, akik megőrizték a lelkesedés tüzét, és ez valami különös - megfoghatatlan és örök - fiatalságot kölcsönöz egész lényüknek. Évekkel ezelőtt volt egy idős professzorom, akivel a mai napig bármikor szívesen találkozom. Lelkesedésének tüze minden találkozás alkalmával megérinti a lelkemet. Valami nagyszerű, fiatalos erő, lendület és tenniakarás árad belőle, ami mindig "felvillanyoz", lelkesít és új energiákat - valóságos élet- és munkakedvet - szabadít fel! Közeliében értettem meg, hogy az ilyen emberek viszik előre mindig az életet, az emberiséget. Azok, "akik nem ásitoznak soha, és nem mondanak közhelyeket, hanem csak égnék, égnék..." (Jack Kerouac: Úton). A mának sok fáradt-fásult fiatalja megirigyelhetné és tanulhatna tőle! Az ilyen kivételes emberek közelében tapasztaljuk, hogy "az emberek megnőnek, ha valami magasrendű feladat ihleti őket, ha óriási látóköröket szemlélnék. Akiben a nagy kaland utáni szenvedély tüze ég, annak nem nehéz az önfeláldozás". (Huizinga)

Ilyen emberek voltak - így éreztek és cselekedtek - a tanítványok, amikor az első pünkösdi "nagy kalandjára" vállalkoztak. Később még a börtönök falán is áttört e lelkesedés tüze, láncokat tört le és bilincseket pattantott fel, ennek melegét őrzik még ma is az első pünkösdi eseményeiről szóló tudósítások. Nem is csoda, hogy az első tanítványok közvetlen környezete értetlenkedve fogadta a pünkösdi eseményeket. Ámulva-bámulva kérdezték: Ugyan, mi lehet ez? Mások gúnyolódva mondták, hogy a tanítványok édes bortól részegedtek meg. Néró császár - a nagy keresztényüldöző - is csak egyet nem értett a sok hősiesen szenvedő és lelkesen hitvalló keresztény magatartásból: honnan veszik az erőt, hogy Mesterükért még a szenvedést is boldogságnak tartják, és örömmel - lelkesen énekelve - indulnak még a halálba is? Valóban "részegség" volt ez! De nem édes bortól, hanem a jézusi élet és evangélium szépségétől lángrollobbant tanítványi lélek "ittassága", lelkesültsége és átszellemültsége!

Hogyan jellemezhetnénk ezt a pünkösdöt teremtő tanítványi lelkesültséget? Milyen a lelkes ember? Egy hasonlattal érzékeltetném: "Képzeld el, hogy kirándulók indulnak egy magas hegycsúcs megmászására. Vegyük csak szemügyre csoportjukat, pár órával az indulás előtt. Nyugodtan állíthatjuk, hogy az együttes háromfajta elemre oszlik. Egyesek sajnálják elhagyni a vendégfogadót. Úgy gondolják, hogy a fáradság és a veszélyek nem állnak arányban a siker értékével. Elhatározzák, hogy visszafordulnak. Mások nem bánják, hogy elindultak. A nap szépen ragyog, a kilátás nagyszerű. Dehát mi a csudának kellene még följebb menni? Nem jobb-e élvezni a hegyet ott, ahol éppen vagyunk, a rét s az erdő kellős közepén? Le is fekszenek a fűben, körülsétálják a környéket s várják az uzsonna idejét. Végül ismét mások, az igazi hegymászók csakis a csúcsra néznek, hiszen megfogadták, hogy megmásszák. Nekiindulnak, előre. Három embertípus, szíve mélyén mindegyikünk ott hordja e három csíráját. Világszerte e három között oszlott meg az emberiség..." (Teilhard de Chardin).

Nem kétséges, hogy az első tanítványok melyik csoportba tartoztak. Kétségtelenül nem a kényelmesekek és könnyen fáradók, nem is a hamar lemondó vagy megalkuvó élvhajászók, hanem a tüzes szívűek és lángalobbant lelkűek csoportjába! Ők azok, akikről azonnal fel lehet ismerni, hogy Jézushoz tartoztak (ApCsel 4,13); ők azok, akiket úgy lobbantott lángra a Jézushoz való tartozás, mint valami fáklyát; ők azok, akik elsökként értették meg, hogy "Jézus nem tanulókat akart, hanem követőket" (Kierkegaard), és megrészegedtek ettől a felismeréstől. Ők azok, akik a jézusi élet és eszmék szépségétől fellelkesítve "nem spórolnak többé a szívükkel", hanem megteremtik az egyakaratos csodáját, kiérdemlik a szentlélek ajándékát, és ezrek lelkét lángragyújtva: diadalmas pünkösdöt teremtenek a világnak!

Az igazi Jézus-követő ma is ilyen lelkes ember. Meglátszik rajta, hogy Jézushoz tartozik, mert tud lelkesedni és szép eszméért lángragyúlva élni. Tudja:

Úgy szép a tűz, ha lángol / s nem óvatoskodik, / de leég a porig! / Léte nem senyvedés, / füstje, korma kevés, vívja a végtelent, /.../ s tékozlón osztja szét, / a fényt, a fényt, a fényt! / Lobogó, bátor élet, / ez szép és ez igaz! (Bódás János: Füst és fény)

Ki merné tagadni, hogy ilyen lelkes emberekre különösen nagy szükség van napjainkban? Ki ne tapasztalná - közvetlen környezetében is - lépten-nyomon, hogy egyre szaporodik az egykedvű, közönyös és fásult lelkek száma? Azoké a nemtörődöm embereké, akiknek "Minden mindegy", akiknek "Ahogy esik, úgy puffan", akiket semmi szép és igaz nem hevít és nem gyújt szent lelkesedésre... Pünkösdi örök üzenete - többek között - ezt kéri számon tőlünk is: tudunk-e lelkesen, a jézusi eszméért lángragyúlva, "égve" élni? Tudunk-e pünkösdi lelkű emberekként - szívünkkel nem spórolva -, lobogó, bátor életet élni, tékozlón osztva szét a fényt? - Nem szónoki kérdések ezek. Pünkösdi sem emlékünnap - a szentlélek kitöltésének és a keresztyén egyház megalakításának ünnepe - csupán. Mához szóló üzenete épp ezeket a kérdéseket feszegeti, hisz nekünk, keresztyén embereknek ott kell lennünk - ünnep és hétköznapjainkban egyaránt -, hogy fiatalon vagy deres halántékkal, de pünkösdi lelkesedéssel, lángalobbant fáklyaként égve szolgáljuk az embertársat és a közösséget, a jézusi élet csúcsai felé emelő egyakaratos és szeretet megélésével és kiteljesítésével!

Áldott pünkösödöket teremtő, szent lelkesedésre biztassuk-buzdítsuk hát magunkat - a költővel -:

Ne füstölögjek én sem, / mint nyirkos rózse, gaz. / Árnyékba, sutba mélyen / ne bújjak mint a gyáva: / álljak magasztos eszmék / zúgó légvezetékbe! / Szelek, láztsatok, viharok, szítsatok, / nagy elvek, igazságok, / ti lobogtassatok! / Égjek bár gyorsan el, / lángoló csóvaként, / de míg égek, hadd ontsam / a fényt, a fényt! / (Bódás János: Füst és fény) Ámen.

SZABÓ ZOLTÁN

FIGYELJETEK A BESZÉDRE

(ApCsel 2,12-14)

A történelem döntő, évtizedekre vagy évszázadokra kiható eseményei, amelyek néha napok, hetek, hónapok alatt zajlanak le, a legtöbb esetben a tömeg számára meglepő és zavart keltő körülmények között kezdődnek. Az egyszerű, a mindennapi munkát, küzdelmet folytató embernek nincs ideje, energiája, tudása, jövőbelátása arra, hogy felismerje azt, hogy mi a jó, mi a helyes, mi az, ami előre viszi a világot, vagy akadályozza, visszaveti a haladást, az előrelépést. Pedig ezt mindig csak a sokaság, a tömeg képes megvalósítani: állásfoglalás, küzdelem és sok-sok áldozat árán. Ez az emberiség történelmének örök tanulsága és tapasztalata.

A sokaság, a tömeg mindig igényel vezéregyéniséget, olyan embert vagy embereket, akik tudásukkal, személyes varázsukkal, jövőbelátásukkal, akaraterejükkel, hitükkel, felelősségtudatukkal a sokaságot vezetni tudják. Az élre tudnak állni, a zászlót magasba emelik, irányt mutatnak a minden újban és másban, a megszokottól eltérőben gyanakvó sokaságnak. Mert minden embernek véleménye van, de a legtöbb ember véleményét és magatartását a pillanatnyi helyzet és életkörülményei határozzák meg s csak ritkán a nyugodt, higgadt meggondolás. Megfigyelhetjük ezt úgy a szűkebb, mint a nagyobb közösségekben. Sokszor cselekszik az ember olyant, amit az idő aztán úgy igazol, hogy helyesen tette s ilyenkor megnyugszik a lelkiismerete, de sokszor cselekszik olyant is, amit aztán megbán és szeretné, ha soha el nem követett volna.

Tekintsünk vissza a múltba!

Az Ószövetség népe rabságban, megaláztatásban, nélkülözések, embert és lelket pusztító körülmények között élte életét az egyiptomi fogságban. Ezt lassan, de nehezen már megszokta, sorsába belenyugodott. Éveken keresztül beletörődött viselte keserves sorsát mindaddig, amíg jött egy ember, akit az Úr azzal bízott meg, hogy vezér legyen, hogy változtasson ezen a helyzeten, újra szabad néppé tegye a zsidóságot, visszaadja önbizalmát, méltóságra emelje, megszerveze otthonát, hazát szerezzen neki. Ez az ember Mózes volt.

Mózes felhívta népének figyelmét az együvértartozásra, és arra buzdította, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy szabadságát és hazáját, az "Ígéret földjét" megszerezze. Új helyzet teremtődött s ez megzavarta a népet: "...nem hallgatának Mózesre a kislelkűség és kemény szolgálat miatt". (2Móz 6,9). Mózesnek sok küzdelmébe került, amíg sikerült népét meggyőzni a helyes út megválasztására, az azon való elindulásra. Mert a nép gyanakodott, megzavarodott az új körülmények és kilátások hatására. Sok megpróbáltatás és viszontagság után azonban a nép elfoglalta az "Ígéret földjét". A zűrzavar, a kétségbeesés, a bizalmatlanság az otthon megtalálásával megszűnt, mert a nép megtalálta élete értelmét, célját az új haza megteremtésében. Boldog és megelégedett lett.

A reformáció is egy másfélvezéres vallásos felfogást, egyházi szervezetet, formát és hagyományt bontott meg, és újat, mást, változást hozott. Egy lépcső-